

Додаток до Резолюції Всеукраїнського круглого столу «З Україною в серці: християнські цінності в освіті»

Пропозиції

Духовно-моральне виховання у вітчизняних закладах загальної середньої освіти як основа національно-патріотичного виховання

У зв'язку з повномасштабною російсько-українською війною, різними зовнішніми і внутрішніми викликами пріоритетними завданнями державної політики України і національної освіти є виховання громадянина-патріота та підтримка ментального здоров'я молодого покоління. Курс нашої держави на глобальну інтеграцію у європейську та світову спільноту ставить високі вимоги до морального і культурного стану українського суспільства.

Соціологічні і психологічні дослідження свідчать про необхідність активного впровадження в закладах середньої освіти предметів духовно-морального спрямування, успішна апробація яких відбувається протягом усіх років Незалежності України. Педагогіка виховання (Іван Бех) спрямована на формування доброчесної особистості з почуттям сумління. Така педагогіка здатна протидіяти браку патріотизму, депресії, суїциду, агресивній поведінці однієї дитини (або групи дітей) стосовно іншої дитини, непокорі й неповазі до старших, хуліганству, злочинності, алкоголізму, наркоманії, тютюнопалінню, палінню електронних цигарок, ігроманії, комп'ютерній залежності та музикоманії, злослів'я, неповазі до праці, розбещеності та інших проявам аморальності в характері й поведінці молодого покоління.

Серед головних складових першоосновного національно-патріотичного виховання виокремлюються громадянсько-патріотичне, духовно-моральне, військово-патріотичне та екологічне виховання. Усі ці напрямки виховання ефективно реалізуються курсами духовно-морального спрямування. Численні соціологічні і психологічні дослідження свідчать, що ці предмети покращують поведінку дітей, атмосферу в класах і школі.

Тому особливо важливими на даному історичному етапі стають курси духовно-морального спрямування, викладання яких ґрунтується на низці важливих документів: Конституції України (статті 11, 23, 35); Законах України «Про освіту» (2017 р.), «Про повну загальну середню освіту» (2020 р.), «Про позашкільну освіту» (2000 р.), «Про основні засади державної

політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» (2024 р.), «Про охорону дитинства» (2001 р.), Концепції Нової української школи (2016 р.); Державному стандарті базової середньої освіти обов'язкових, загальних і конкретних освітніх результатів (Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09. 2020 р. № 898); Наказі МОН від 28.12.2019 № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в заходах освіти» (2019 р.); Наказі МОН України від 30.05.2022 № 1/5735-22 «Про запобігання та протидію домашньому насильству в умовах воєнного стану в Україні» (2022 р.); Наказі МОН України від 06.06.2022 №527 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641» (2022 р.), а також на Всеукраїнській програмі ментального здоров'я.

З ініціативи Міністерства освіти і науки України до навчальних планів закладів загальної середньої освіти введено наступні курси духовно-морального спрямування: «Основи християнської етики» для учнів 1-11 класів, «Біблійна історія і християнська етика», «Християнська етика в українській культурі» для 5-9 класів, «Духовність і мораль в житті людини і суспільства» для 5-6 класів, «Духовні і моральні основи здоров'я, безпеки і добробуту» для 7-9 класів, «Етика», «Школа подружнього життя», «Основи сім'ї», «Культура добросусідства» тощо.

Тривалим національним і зарубіжним педагогічним досвідом, у тому числі європейським, перевірено позитивний вплив християнських духовно-моральних цінностей на формування всебічно розвиненої особистості. Міністерством освіти і науки рекомендовано курс духовно-морального спрямування «Основи християнської етики» (авторський колектив під керівництвом проф. Жуковського В.М.), що базується на християнських цінностях. Програми курсів за вибором «Основи християнської етики» розроблені для 1-4 класів, для 5-6 класів, для 7-9 класів та для 10-11 класів. На сайті Міністерства освіти і науки України розміщено перелік навчальних програм і посібників курсів за вибором «Основи християнської етики»:

https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/navchalni-programi-kursiv-za-viborom-fakultativiv?fbclid=IwY2xjawMqUMxleHRuA2FlbQIxMABicmlkETFDZDBtdWx6T1ZHcWIwNG53AR56ijB4noDt37K2Y_hPPNkU6_yaiSrvIyJQw1SPZl8-sARza_iqreDk0VrS3w_aem_4AHQda2JW0yz84nSwuNwjg

На сайті Міністерства освіти пропонуються електронні варіанти посібників із «Основ християнської етики» (авторський колектив під керівництвом проф. Жуковського В.М.) для 5-6 класів.

На сайті Міністерства також розміщено навчальну програму «Основи християнської етики» для 1-11 класів (Сохань Г.С., Гусаков І.М., Гусак М.Є., Пономарьова М.С., Кушнір І.М.).

Перелік інших програм курсів за вибором розміщено за покликанням <https://docs.google.com/spreadsheets/d/16NyRYEKgeQ4T5BE68Las2gn0q2MPyIWSWx-Vdw-zmA/edit?gid=792878251#gid=792878251>:

навчальна програма курсу «Християнська етика в українській культурі. 5–9 класи» (Красікова Г. І.);

навчальна програма «Мораль, духовність і етика в українській культурі. 5–6 класи» (Красікова Г. І., Красікова Н. В., наук. кер. Бех І.Д.).

Вищезазначені курси є дисциплінами духовно-морального, націєтворчого, світоглядного, характеротворчого, культурного, інтелектуального та освітньо-виховного спрямування. Вони не є вченням віри, не містять релігійних обрядів, не ставлять за мету залучення до певної конфесії, катехізацію. Викладання означених курсів передбачає виховання в учнівства якостей справжнього громадянина, патріота України, поваги до свободи совісті, релігійних та світоглядних переконань інших людей; формування релігійної грамотності та здатності до співжиття в полікультурному та поліконфесійному українському суспільстві.

Курси духовно-морального спрямування можуть вивчатися в початковій школі, а також у 5–11 класах за рахунок варіативного складника. Також є можливість вивчати дані курси та визначати кількість годин для цих курсів за рахунок інваріантного складника у разі прийняття рішення педагогічною радою для покращення виховної роботи. Вивчення курсу «Основи християнської етики» можливе у разі підтримки та прийняття відповідного рішення в територіальній громаді.

Предмети духовно-морального спрямування слід викладати в тісній співпраці з батьками, інформувати батьківську громадськість про особливості християнської етики, давати їм можливість відвідувати уроки і позакласні заходи. Доречно враховувати при викладанні міжпредметні та міжгалузеві зв'язки. Зважаючи на актуальність педагогіки партнерства у сучасній шкільній реформі, доцільним є проведення у рамках виховних годин спілкування за участю учнів, їхніх батьків, педагогів та залученням соціальних педагогів, психологів.

Вивчення зазначених курсів у закладах загальної середньої освіти здійснюється за письмовою згодою батьків учня / учениці та відповідною професійною підготовкою вчителя / вчительки.

Відповідно до чинного законодавства України, викладати такі курси можуть особи, які мають педагогічну освіту та документ про проходження відповідної курсової підготовки.

Інтеграція християнських цінностей у шкільні дисципліни може відбуватися практично на кожному предметі. На уроках курсу «Етика» варто використовувати християнські моральні цінності як основу для формування сумлінної особистості, акцентуючи увагу на поняттях любові до ближнього, справедливості та чесності. Це може бути частиною ширшої дискусії про різні світоглядні системи. На уроках літератури можна здійснювати аналіз христологічних персонажів (Дон Кіхот, Гамлет, Маленький принц тощо) і творів із мотивами милосердя та прощення, а біблійні сюжети розглядати як архетипи, що мають вплив на світову літературу. У курсі історії варто наголосити рівноправно різні точки зору про на ролі християнства у формуванні вітчизняної та європейської культури і державності, а також на діяльності християнських церков, храмів і монастирів як центрів освіти. У курсі правознавства розглядати вплив християнства на правові системи та соціальні інститути. На уроках мистецтва та музики можна вивчати християнські сюжети і символіку в живописі та ознайомити учнів із духовною музикою, піснями на християнську тематику. У природничих науках інтеграція відбувається через обговорення етичних питань, зокрема, у біології – подавати рівноправно різні точки зору про створення світу, людини та всього живого на землі; про відповідальне ставлення до біорізноманіття, що дозволить інтегрувати питання про відповідальне ставлення до навколишнього середовища. В астрономії показувати гармонію і красу Всесвіту. На уроках іноземної мови можна аналізувати ідіоми та вирази, що походять з Біблії, як-от «Good Samaritan» («добрий самарянин») або «cast the first stone» («кинути першим камінь»), які розширюють словниковий запас і культурний кругозір. На уроках технологій можна інтегрувати етику працьовитості та відповідальності, організовуючи, наприклад, благодійні проєкти, де учні виготовляють вироби для ярмарку, а отримані кошти передають на благодійність. Це поєднує практичні навички з патріотичним і духовно-моральним вихованням. Уроки фізичної культури можуть стати платформою для обговорення цінностей командної роботи, дисципліни та поваги до суперників. Наприклад, після спортивної гри можна провести обговорення про те, наскільки важливо поважати суперника незалежно від результату, що відповідає Заповіді любові до ближнього. На інформатиці можна розглядати етичні дилеми, пов'язані з використанням технологій (проблема хакерства), що відповідає християнським принципам моралі. Обговоріть, як онлайн-спілкування має відповідати принципам поваги.

Інтеграція християнських цінностей у різні шкільні предмети має здійснюватися з повагою до світогляду учнів та їхніх сімей. Важливо

заохочувати учнів до діалогу та дискусій, що допоможе їм самостійно осмислювати християнські моральні принципи, інтегруючи їх органічно, без нав'язування, сприяючи глибшому розумінню як навчальних предметів, так і загальнолюдських моральних основ.

Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі рекомендовані такі модельні навчальні програми для закладів загальної середньої освіти <https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/sotsial-na-i-zdorov-iazberezhuval-na-osvitnia-haluz/>:

«Етика. 5–6 класи» (авт. Ашортія Є. Д., Бакка Т. В., Желіба О. В., Козіна Л. Є., Мелешенко Т. В., Щупак І. Я.) – наказ МОН від 12.07.2021 № 795;

«Етика. 5–6 класи» (авт. Пометун О. І., Ремех Т. О., Кришмарел В. Ю.) – наказ МОН від 12.07.2021 № 795;

«Вчимося жити разом. 5–6 класи» (авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.) – наказ МОН від 12.07.2021 № 795;

«Культура добросусідства. 5–6 класи» (авт. Араджионі М. А., Козорог О. Г., Лебідь Н. К., Потапова В. І., Унгурян І. К.) – наказ МОН від 12.07.2021 № 795;

«Духовність і мораль в житті людини і суспільства. 5–6 класи» (авт. Жуковський В. М., Сіданіч І. Л., Грищук Д. Г., Губеня І. І., Лахман Н. М.) – наказ МОН від 09.02.2022 № 143.

Відповідно до нової редакції Типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти (наказ МОН №1120-24 від 09.08.2024), навчальне навантаження на тиждень для вивчення зазначених курсів передбачає 0,5 години. У Типовій освітній програмі зазначено, що заклад освіти може планувати вивчення певного навчального предмета або інтегрованого курсу концентровано. Навчальні предмети та курси з навчальним навантаженням 0,5 години на тиждень рекомендовано вивчати протягом одного семестру. Вважаємо за доцільне включати ці курси у розклад саме в першому семестрі, ураховуючи їх адаптаційну спрямованість.

Викладати курси морального спрямування можуть педагогічні працівники за умови проходження ними відповідної методичної підготовки.

На допомогу вчителю пропонується перелік електронних версій підручників на сайті Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/5-klas-nush/gromadyanska-ta-storichna-osvtnya-galuz/>:

«Вчимося жити разом» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Василенко К. С., Лаврентьєва І. В., Андрук Н. В.);

«Етика» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Мелешенко Т. В., Желіба О. В., Бакка Т. В., Ашортія Е. Д., Козіна Л. Є.);

«Етика» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Давидюк Л. В., Мельник А. О.);

«Етика» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Іртищева О. А., Кравчук В. М., Паршин І. Л., Васильків І. Д., Кучма Л. Є.);

«Етика» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Мартинюк О. О., Гісем О. О.);

«Етика» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Данилевська О. М.);

«Культура добросусідства» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Араджионі М. А., Унгурян І. К., Козорог О. Г., Лебідь Н. К., Потапова В. І.).

Учитель має право на вільний вибір модельних і навчальних програм.

Типовим навчальним планом визначено години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами, які можна перерозподіляти між різними освітніми галузями, ураховуючи особливості організації освітнього процесу в закладі освіти й індивідуальні освітні потреби здобувачів освіти; використовувати для вибіркового освітніх компонентів (курсів за вибором, факультативних курсів, міжгалузевих інтегрованих курсів), проектної діяльності, проведення індивідуальних консультацій і групових занять.

Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами заклад освіти може використовувати для збільшення кількості годин на освітні компоненти (навчальні предмети/інтегровані курси) до максимальної кількості годин для відповідної освітньої галузі або перерозподіляти їх на вибіркові освітні компоненти та для проведення індивідуальних консультацій і групових занять.

Крім того, педагогічна рада може прийняти рішення про перерозподіл годин між освітніми галузями, збільшивши кількість годин на вивчення вищезазначених курсів, а заклад освіти має затвердити освітню програму.

Перелік програм курсів за вибором, підручників, навчальних посібників та інших навчальних матеріалів розміщено за покликанням:

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/16NyRYEKgeQ4T5BE68Las2gn0q2MPyIWSWx-Vdw-zmA/edit?gid=792878251#gid=792878251>

Використання медіаресурсів з метою навчання та виховання здобувачів освіти дозволяють розширити педагогічні можливості педагогів. Пропонуємо інтернет-ресурси, які стануть у пригоді для використання в освітньому процесі.

<https://slovovchitelyu.org/>

<https://tsinnosti.com/>

<https://www.olerus.com.ua/>

<https://drive.google.com/file/d/13jEMgoWGs22w4EBKgUUaGc2aTeawwH0d/view>

Рекомендуємо активізувати участь педагогів та здобувачів освіти у різноманітних конкурсах, виставках, форумах, презентаціях, олімпіадах, турнірах, семінарах, круглих столах із предметів духовно-морального спрямування, зокрема у Всеукраїнській олімпіаді «Юні знавці Біблії», Всеукраїнських конкурсах «Учитель року з предметів духовно-морального спрямування» та «Знавці Біблії», Всеукраїнському турнірі юних філософів та релігієзнавців тощо.

Вдало використані інформаційні матеріали на уроках духовно-морального спрямування забезпечують утвердження духовності й моралі, цілеспрямовано виховують патріотизм, готовність до захисту України, її свободи і незалежності, непримиримість до ворогів, формують бажання зберігати національну ідентичність і цінності українського народу.

Формування цілісної особистості, міцної сім'ї та Української держави значною мірою залежить від того, які духовно-моральні цінності закладаються сьогодні молодому поколінню. У зв'язку з цим традиційні інституції в Україні мають координувати й нарощувати свої зусилля у сфері виховання підрастаючого покоління.

Пропозиції

Додати

Відповідно до Державних стандартів початкової та базової загальної середньої освіти, Закону України «Про освіту», духовно-моральна складова виховання особистості входить до складу громадянських, соціальних та культурної компетентностей які в свою чергу є ключовими у кожній освітній галузі. На підставі вищезазначеного рекомендуємо здійснювати комплексні заходи щодо інтеграції духовно-моральної складової виховання в освітній процес: застосування на кожному уроці, позакласному заході, факультативному занятті, тощо наскрізного процесу виховання для формування духовно-моральних цінностей.

Джерела:

1. ст.12 Закону України «Про освіту»
2. Державний стандарт початкової освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти»
3. Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 №898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти»
4. Концепція «Нова українська школа». – Київ: МОН України, 2016. – 34 с.

Правки до рекомендацій 2023/2024 року

1.Замість: «Відповідно до чинного законодавства України, викладати такі курси можуть особи, які мають педагогічну освіту та документ про проходження відповідної курсової підготовки»

Викласти: «Відповідно до чинного законодавства України, викладати такі курси можуть педагогічні працівники, а також інші фахівці, які мають необхідну кваліфікацію та/або пройшли відповідну підготовку (курсіву чи іншу форму підвищення кваліфікації з духовно-морального виховання). У разі запровадження курсу вперше, педагогічні працівники повинні пройти відповідну курсову підготовку упродовж першого року викладання»

2. Замість: «Вивчення зазначених курсів в закладах загальної середньої освіти потребує письмової згоди батьків учня/учениці та за наявності підготовленого вчителя»

Викласти: «Вивчення зазначених курсів в закладах загальної середньої освіти можливе за згодою батьків/законних представників учня/учениці та за участі педагога, який має або планує пройти відповідну підготовку»

3. Замість: «Відповідно до частин першої, третьої та четвертої статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес у закладах освіти організовується відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», інших актів законодавства, освітньої програми закладу освіти. Тож у межах академічної автономії питання організації виконання освітньої програми, навчального плану та освітнього процесу є внутрішнім питанням кожного закладу загальної середньої освіти, його педагогічної ради та завданням педагогічних працівників.»

АРГУМЕНТ: даний абзац виглядає як підстава відмовити через надмірність виконання різних законодавчих вимог.

Викласти: «Законодавство України надає закладам загальної середньої освіти право в межах академічної автономії запроваджувати курси духовно-морального спрямування. Такі курси можуть бути включені до варіативної складової освітньої програми та реалізовуватися педагогами, які мають педагогічну освіту і пройшли або планують пройти відповідну

підготовку. Зарахування учнів до курсу здійснюється за заявами батьків (законних представників)»

Питання та пропозиції на круглий стіл «За християнські цінності»

(Капустін Ігор Сергійович. Науковий ступінь: PhD, посада: доцент кафедри «Богослов'я та гуманітарних дисциплін» Класичного приватного університету м. Запоріжжя)

«Місія та роль педагога у християнському суспільстві»

I.

Педагог є людиною, котра систематично зустрічається із дітьми у своїй професійній діяльності та періодично з їхніми батьками

Він тільки тоді буде мати позитивний вплив і на тих, і на других, якщо буде відповідати етичним стандартам

З цього приводу є пропозиція:

1. Розпрацювати або допрацювати етичні стандарти педагога під час виконання своїх професійних обов'язків та за їх межами, враховуючи християнські цінності та культурні особливості нашого народу.

2. Залучити до цієї праці церковних служителів різних конфесій та науковців у галузі релігієзнавства та культурології

3. За потреби вийти на дискусійне поле по цих питаннях

4. На основі цих матеріалів розпрацювати законопроект або ввести доповнення або правки у вже існуючі закони освітнього напрямку задля реалізації цих ідей в нашому суспільстві.

Ідея цієї законодавчої ініціативи:

1. Заохотити педагогів створити та підтримувати особистий морально-етичний рівень

2. Людина-педагог повинна відчувати відповідальність за недотримання етичних стандартів і розуміти, що власний негативний вплив має далеку перспективу руйнації дитячої та особливо підліткової душі. А також втрату авторитету в їхніх батьків.

Нехай Бог допоможе, щоб це сталося!

II.

Проблематика: Подача у підручниках, в більшості по біології, погляд Креацианізму як ненаукове уявлення про виникнення життя. І текстуально дуже часто це лише один абзац. А на відомий нам евалюційний погляд приділяються цілі розділи підручників.

Пропозиція:

1. Показувати обидва погляди в рівних умовах.
2. Представляти у підручниках позицію Креаціонізму з доказовою базою, напрацьованою науковими товариствами із світовим досвідом.
3. Механізм реалізації подолання цієї проблематики можна намітити сьогодні. Шляхів є декілька:
 - Треба визначитися, хто це буде робити?
 - Де це буде відбуватися?
 - За який кошт це буде зроблено?

Але, в будь-якому випадку вся ця праця потребує законодавчої ініціативи на кроці створення або обробки такого матеріалу і особливо на кроці його впровадження.

Пропозиція.

1. Дотримуватися чинного законодавства з впровадження духовно-морального виховання.
2. Подолати комуністичні стереотипи в освіті шляхом впровадження в освітній процес різностороннього світосприйняття з метою розвитку критичного мислення.
3. Дотримуватися конституційних норм, які передбачають в світській освіті поняття про Церкву та віру.
4. Під час викладання предметів дотримуватися історичної справедливості щодо розвитку сучасної цивілізації.
5. В курсах підвищення кваліфікації вчителів робити акцент на залишення комуністичних стереотипів та акцент на досвід кращих шкіл світу. (Як приклад фінська школа та 27 країн Європи викладають курси духовно-морального спрямування)

Пропозиції до резолюції круглого столу:

1. Усунути корупційну складову освіти.
2. Усунути надмірну стандартизацію, яка нищить освіту.
3. Створювати у закладах освіти духовно наповнене середовище, духовний освітній простір на засадах Христоцентризму.
4. Посилити вимоги до духовно-морального обліку педагога, щоб він був не персоналом, а Учителем з великої букви, світочем, зразком для наслідування.
5. Посилити вимоги до керівництва, щоб дотримання норм академічної доброчесності стосувалося не лише студента і викладача, вчителя й учня, а насамперед керівника закладу освіти та керівників структурних підрозділів.

6. Встановити незалежний зовнішній контроль за відповідністю педагога встановленим вимогам, бо самостійність закладів освіти не завжди забезпечує рівновагу між свободою і відповідальністю.

В умовах повномасштабної війни Україна відстоює не лише свою територію, а й духовно-культурну ідентичність. Стійкість нашої держави безпосередньо залежить від формування покоління громадян, здатних до жертвовності, відповідальності, служіння суспільству та любові до Батьківщини. Ці якості неможливо виховати без ґрунтування освітнього процесу на духовно-моральних та християнських цінностях.

З метою посилення системи виховання пропонується ухвалити наступні законодавчі та урядові рішення.

Пропозиції

1. Законодавчі зміни

- Внести зміни до Законів України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту», передбачивши право закладів освіти (державних і приватних) на викладання предметів духовно-морального спрямування.

- Закріпити в законі норму:

«Освітній процес ґрунтується на традиційних духовних і моральних цінностях українського народу, які походять з християнської культурної спадщини».

2. Державна цільова програма (2026–2030)

- Прийняти Постанову КМУ про створення Державної програми духовно-морального та національно-патріотичного виховання.

- Основні завдання програми:

- о розробка сучасних курсів з християнської етики та морального виховання;
- о створення та друк підручників;
- о державна підтримка освітніх ініціатив громадських і релігійних організацій.

3. Підготовка та підвищення кваліфікації педагогів

- Ввести у педагогічних університетах курси з духовно-морального виховання.

- Запровадити сертифікаційні програми для вчителів шкіл, які бажають викладати предмети духовно-морального спрямування.

4. Інформаційно-просвітницька робота

- Провести державну інформаційну кампанію «Християнські цінності — основа української ідентичності».

- Запустити серію освітніх телепередач, онлайн-курсів і методичних посібників для батьків та педагогів.

5. Підтримка приватних закладів освіти

- Передбачити у законодавстві механізм фінансування приватних закладів освіти за принципом “гроші йдуть за учнем”, щоб учні християнських шкіл мали рівні можливості з державними.
- Створити пільгові умови для ліцензування та акредитації приватних закладів духовно-морального спрямування.

Очікувані результати

- Формування покоління громадян із високими моральними та духовними орієнтирами.
- Посилення стійкості українського суспільства в умовах війни та післявоєнної відбудови.
- Інтеграція традиційних християнських цінностей у державну освітню політику.

Пропозиції

ПЛАТФОРМА СЕРВІСУ «УНІВЕРСАЛ РОДОВІДсистеми особистісного розвитку»

ТЕХНОЛОГІЧНІ МОДУЛІ ПЛАТФОРМИ СЕРВІСУ:

1. «Діагностика». Опитування учасників освітнього процесу (8 діагностичних методик, 116 критеріїв особистісного розвитку: фізичного, психічного соціального, духовного. Діагностичні зрізи проводяться, в кінці кожного навчального семестру, всі класні колективи закладу. Результат: таблиці, матриці, діаграми на учнів класів закладу за діагностичними методиками.

2. «Аналіз». Системний аналіз результатів опитування учасників освітнього процесу. Автоматично: таблиці, діаграми зведені за результатами діагностики класних колективів закладу, психолого-педагогічні рекомендації та характеристики на кожного учня та класні колективи, статистика особистісного розвитку (конструктивний, деструктивний).

3. «Прогнозування» Створення автоматично на сервісі списків учнів за проблемами та потенційними можливостями (ізолювані, відторгнуті, зони ризику, за типами обдарованості, девіантної поведінки, прогнозування захворювання, схильних учнів до суїцидів, булінгу, девіантної поведінки тощо.

4. «Конструювання» Визначення проблемних завдань закладу на навчальний рік та тактичних задач особистісного розвитку учнів класних колективів на навчальний семестр. Час на конструювання одного

проблемного завдання закладу або задачі особистісного розвитку учнів: 40 секунд. Результатом є візитні картки класу та закладу з проблемами та потенційними можливостями та завдання закладу на навчальний рік та задачами особистісного розвитку учнів (індивідуальні, групові, колективні, масові) на навчальний семестр.

5 «Програмування». Створення алгоритмів для планування роботи закладу та педагогічних працівників. Наповнення інформаційних банків на платформі сервісу з навчальними та корекційно-розвивальними програмами, демонстраційними проєктами для педагогічних працівників. Результат сотні навчальних програм зі сценаріями занять, десять тисяч демонстраційних проєктів закладів освіти різного типу.

6.«Моделювання» Проєктування сюжетної лінії проєктів закладу та педагогічних працівників. Орієнтовний час на створення плану закладу 8 год, класного керівника 1.5. год, вчителя 40 хв, працівника психологічної служби 1 год. Результат: сюжетні лінії проєктів закладу та педагогічних працівників з проблемно-цільовим освітнім змістом.

7. «Планування». Створення планів реалізації проєктів закладу та педагогічних працівників Час на панування роботи закладу пару днів, класного керівника 30 хв, вчителя 2- 3 хвилини, працівників психологічної служби 25 хвилини. Результат: сім типів планів закладу та три типи планів роботи педагогічних працівників.

8. «Творення» Проєктування особистісно-розвивального змісту сценаріїв уроків та занять педагогічними працівниками. Орієнтовний час створення одного сценарію уроку або заняття 15-20 хвилин. Результат: сценарії уроків та занять для педагогічних працівників з особистісно-розвивальним освітнім змістом.

9. «Реалізація» Визначення ефективності реалізації проєктів закладу та педагогічних працівників, Орієнтовний час на самооцінку або експертну оцінку адміністрацією закладу з метою реалізації задач особистісного розвитку учнів (заповнення протоколу – 3 хвилини). Результат: протоколи ефективності роботи педагогічних працівників (три сторінки тексту) з визначенням ефективності роботи педагогічних працівників.

10. «Моніторинг» Результати опитування учасників освітнього середовища процесу, що проводиться в кінці кожного навчального семестру. Аналіз особистісного розвитку кожного учня, групи, класного колективу, закладу в цілому в динаміці. Результат: діаграми особистісного розвитку на кожного учня, класного колективу та закладу. Зведені таблиці закладів освіти: громади, району, області, України за різними типами. Сайт сервісу: universal-online.org

Пропозиції

У нас часто плутають сексуальну освіту та статеве виховання, хоча насправді це різні підходи.

◆ Сексуальна освіта

Що це?

Здебільшого це світський підхід, який фокусується на інформуванні: біологія статі, фізіологія, контрацепція, запобігання хворобам, права людини, «сексуальна свобода» тощо.

Основний акцент: інформація про різні форми сексуальної поведінки, «безпечний секс», толерантність до будь-яких моделей сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності.

Потенційна небезпека:

подається відокремлено від моральних та духовних цінностей;
може формувати враження, що головне — техніка та безпека, а не відповідальність і внутрішня чистота;

у дітей створюється уява, що сексуальні стосунки — це норма з підліткового віку, аби лише було «захищено».

часто ідеологічно забарвлена (наприклад, просуває ЛГБТ- ідеї, ранню сексуалізацію).

◆ Статеве виховання

Що це?

Це ширший і глибший підхід, який охоплює не лише знання про тіло, але й мораль, духовність, емоційну зрілість, відповідальність.

Основний акцент: формування у молодії людини здорового ставлення до статевої як Божого дару, що має місце в любові та шлюбі.

Добро і безпека:

виховує повагу до себе та інших;
допомагає контролювати свої бажання, а не лише «захищатися» від наслідків;

вчить, що любов і шлюб — це основа для інтимних стосунків;
підкреслює цінність чистоти до шлюбу й вірності в шлюбі;
дає дітям правильні орієнтири у світі, де багато спокус і спотворень.

Висновок.

Сексуальна освіта = технічна інформація без духовного та морального фундаменту. Може здаватися корисною, але не виховує відповідальності.

Статеве виховання = формування цілісної особистості (дух, душа і тіло) з правильним розумінням своєї статевої. Воно не лише пояснює «як», а навчає «чому» і «для чого».

